

Державний архів Сумської області
Пристав 3-го стану Лебединського повіту Харківської губернії

ФОНД 506

Інвентарний опис № 1

1906 р.

ПЕРЕДМОВА

до опису № 1 фонду 506 Пристав 3-го стану Лебединського повіту Харківської губернії

Становий пристав (становий) — поліцейська посадова особа в земській поліції (чиновник повітової поліції) у Російській імперії, очолював стан*.

Посада заснована в 1837 році «Положенням про земську поліцію» замість засідателів.

Становий пристав був засідателем земського суду, який до 1862 року завідував повітовою поліцією. Призначався губернатором. Підпорядковувався у 1837-1862 роках земському справнику та земському суду, а з 1862 року повітовому справнику, як керівнику повітового поліційного управління. Становому були підлеглі десятники**, сотські***, п'ятисотські і тисяцькі з селян. З 1878 року становому приставу стали підлеглі урядники, для допомоги становому та для нагляду за сотськими та десятниками.

На становому приставі лежали всі виконавчі, слідчі і судово-поліцейські справи в стані кожного повіту. Обов'язки складалися з двох частин:

- виконавчої (виконання, а також спостереження за точним виконанням законів і розпоряджень уряду);
- судово-поліцейської (підтримування правопорядку).

Становий пристав відповідав за громадську безпеку у ввіреному йому стані, адміністративно-поліцейської одиниці, на які поділявся повіт. Кількість приставів у різних повітах був різним, залежавши від розмірів повіту та кількості його населення. Також кількість станів у повіті могла змінюватися з часом. Наприклад якщо у 1867 році у Зміївському повіті Харківської губернії налічувалося два стани, у 1877 році їх було три, а з 1908 року у повіті налічувалося чотири поліційні стани (така кількість зберіглася до 1917 року).

Розташовувався в становій квартирі.

Посада станового пристава існувала до Лютневої революції 1917 року.

Повної інформації про даного фондоутворювача не представляється можливим представити по причині малого об'єму фонду.

* Стан — поліцейсько-адміністративна територіальна одиниця, частина повіту. Стан, в свою чергу ділився на квартали на чолі з квартальними наглядачами.

* Десятники, до 1917 року виборна посадова особа з селян (зазвичай від кожних десяти дворів), помічник сотського. Для виконання поліцейських і різних громадських функцій.

** Сотський або сотський староста - адміністративна посада. Коло обов'язків сотських згодом змінювалося. У XIX - початку XX століть сотські - один з нижчих чинів поліції на селі. Свої обов'язки виконував, як правило, безоплатно, в порядку натуральної мирської повинності. З 1837 року, відповідно до «Положення про земську поліцію», був безпосереднім виконавцем розпоряджень станового пристава. Також виконував розпорядження земського суду і вказівки капітан-сравника.

У 2020 році проведено науково-технічну обробку документів постійного терміну зберігання фонду, вдосконалення та переробку опису.

В опису відредагований заголовок, кількість аркушів у справі, опис передруковано, складено передмову, історичну довідку, акт перероблення опису архівного фонду.

На впорядковані документи складено опис №1 справ постійного зберігання, в який включено 2 справи з № 1 по № 2 за 1906 рік. Старий рукописний опис взятий на облік та включений в опис під №2.

Передмову склала

Провідний архівіст відділу зберігання,
обліку та довідкового апарату

Ольга Андрющенко

Пристав І-го стану
Лебединського повіту
Харківської губернії

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Державного архіву
Сумської області

_____Юрій Олійник
_____2020

Фонд 489

Опис № 1
справ постійного зберігання
за 1906 р.

№№ з/п	Індекс справи	Заголовок справи	Крайні дати документів справи	Крайні дати документів справи	Кількість аркушів у справі	Примітки
1	2	3	4	5	6	7
1.		Листування пристава 3-го стану з поліцейським наглядцем м. Білопілля про прийняття ветеринарно-поліцейських заходів до худоби, яку купець Василь Васильєв Федоренко пригнав в степ Дмитрієвської економії графа Толстого та заніс хворобу "ящур" у Ольшанську волость	19.08.1906	12.10.1906	9	
2.		Старий рукописний опис			2	

До опису внесено 2 (дві) справи з № 1 по № 2, у тому числі:

літерні №№ _____,
пропущені №№ _____

Укладач опису:

Провідний архівіст відділу зберігання,
обліку та довідкового апарату

Ольга АНДРЮЩЕНКО

04.09.2020